

Сваімі ўражаннямі дзеляцца ўдзельнікі сёлетняга патрыятычнага праекта «Цягнік Памяці» з розных рэгіёнаў Беларусі

ПА МАРШРУЦЕ

«Цягнік Памяці» я запомню на ўсё жыццё»

«Для мяне за гонар было расказаць новым сябрам, што я кадэт»

Кірыл ХАЛДОБА сваю паездку ў «Цягніку Памяці» ўспамінае як свята. Шмат эмоцый, уражанняў, знаёмстваў.

Кірыл абраў для сябе мужчынскую прафесію, ён вучыцца ў Магілёўскім абласным кадэцкім вучылішчы імя Героя Савецкага Саюза Яўгена Нікалаенкі, дзе жыццё ідзе строга па распарадку, а дысцыпліна і адказнасць не проста словы. Яму падабаецца такі стыль жыцця, і ён робіць усё дзеля таго, каб быць першым. Яго фота вісіць у вучылішчы на Дошцы гонару. Ён старшы віцэ-сержант, намеснік камандзіра ўзвода, сакратар пярвічкі БРСМ вучылішча. У яго шмат заслуг у спорце і грамадскай дзейнасці. У будучым бачыць сябе афіцэрам, выпускніком Ваеннай акадэміі. Ганарыцца тым, што будзе абаранца Радзіму. А яшчэ тым, што яго юнацтва праходзіць у «пунсовых» кадэцкіх пагонах.

— Званне кадэта — гэта на ўсё жыццё, — гаворыць Кірыл. Вучылішча дае не толькі шмат новых ведаў, але і дапамагае развіцця фізічна. Я ўваходжу ў каманду па мнагабор'і. А яшчэ я экскурсавод і вядучы. Тут запатрабаваныя мае камандзірскія, творчыя таленты. Цяпер рыхтуюся ўзяць на сябе абавязкі старшыні вучылішча, што для мяне — вялікі гонар. Усё гэта мне дала мая навучальная ўстанова. У тым ліку і магчымасць паўдзельнічаць у такім маштабным інтэрнацыянальным праекце.

У купэ «Цягніка Памяці» разам з Кірылам ехалі школьнікі, якія за час паездкі сталі сапраўднымі яго сябрамі. Яны нават асобны чат стварылі, дзе зараз абменьваюцца інфармацыяй. Лявон Шахназаран родам з Арменіі, Сардор Бурханаў — з Кыргызстана, Кірыл Плянтнёў з Расіі — не толькі цэзка суразмоўцы, але і таксама кадэт. Кірыл усміхаецца, што за два тыдні дарогі шмат чаго даведаўся з жыцця дружалюбных краін. Што, напрыклад, у Арменіі ў школах вучацца не 11 гадоў, як у Беларусі, а 12. Армянін Лявон у будучым збіраецца стаць хірургам, вучыцца ў медыцынскім класе і нават у дарозе паспяваў рабіць заданні, якія яму дасылалі па інтэрнэце. Цікавым падалося і тое, што мусульмане, кім з'яўляецца Сардор Бурханаў, без малітвы наогул не садзяцца за стол. І меню іх крыху адрозніваецца ад звычайнага. Для іх у паездцы нават стравы падбіралі асобна.

Нягледзячы на знешнія адрозненні, юных вандроўнікаў аб'ядноўвае памяць пра агульнае трагічнае ваеннае мінулае. Падчас паездкі атрымалася наведаць шмат розных месцаў воінскай славы, якія не маглі не ўразаць. Кірыл успамінае велічны манумент у Валгаградзе «Радзіма-маці кліча». І тое трапятанне, якое адчуў, калі да манумента ўскладаў кветкі.

Суразмоўнік вельмі любіць свой родны горад, і калі ўдзельнікі «Цягніка Памяці» наведвалі ў Магілёве Буйніцкае поле, адчуў гонар за сваю малую радзіму, за кадэтаў.

— На Буйніцкім полі нас сустракалі першакурснікі майго кадэцкага вучылішча, — кажа ён. — Гэта былі вельмі кранальныя хвіліны, я шчаслівы, што належу да гэтага братэрства, што мы адна сям'я. Яны трымалі ў руках партрэты нашых гераічных прадзедаў, і гэта было вельмі сімвалічна. Буйніцкае поле — сэрца Магілёва, у такіх месцах асабліва адчуваецца сувязь з нашымі гераічнымі продкамі, удзячнасць за тое, што яны падарылі нам мір.

Асаблівую пачуццё выклікала ў Кірыла і наведванне Хатыні. Гэта месца агульнага смутку, дзе амаль фізічна адчуваецца боль за тых людзей, жыцці якіх абарвала бязлітасная варожая рука.

— Ад паездкі на «Цягніку Памяці» засталася шмат прыемных успамінаў, мы наведвалі мноства знакавых воінскіх месцаў, якія для мяне як кадэта вельмі важныя і цікавыя. Усе мерапрыемствы і сустрэчы былі нацэленыя на тое, каб аб'яднаць моладзь розных краін. І калі мы прыязджалі ў новыя гарады, шмат часу праводзілі з мясцовай моладдзю. Для нас рыхтавалі мерапрыемствы, было вельмі пазнавальна.

«Мне вельмі запомнілася наша паездка ў Брэст — пачатак нашага падарожжа. Там ноччу 22 чэрвеня для нас арганізавалі экскурсію ў Брэсцкую крэпасць, — дзеляцца ўражаннямі вучанца мінскай гімназіі № 1 імя Францыска Скарыны Дар'я ВАСІЛЬЕВА. — Затым адбыўся дыялог са Старшынёй Савета Рэспублікі Наталляй Качанавай, які я запомню на ўсё жыццё. Разам з першым сакратаром Цэнтральнага камітэта БРСМ Аляксандрам Лук'янавым нам распавялі пра канцэпцыю праекта «Цягнік Памяці», пра важнасць дружбы і аб'яднання маладых людзей, народаў».

Дзяўчыне асабліва запомніўся парк «Патрыёт», які знаходзіцца ў Кубінцы. «Унікальная канцэпцыя «Музейна-храмавага комплексу УС РФ» — гэта падрабязная гісторыя кожнага дня Вялікай Айчыннай вайны. Усе яны былі максімальна падрабязна распісаны... А дзякуючы ўнікальнаму архіву, у базе якога каля трох мільёнаў савецкіх салдат, я змогла адшукаць і свайго прадзеда. Практычна кожны з нас знайшоў сваякоў, якія ваявалі, а гэта — вельмі важна! Ды і ў цэлым тут было даволі атмасферна: спачатку нас павялі па гістарычных залах, затым — па інтэрактыўных. Вельмі рэалістычна была рэканструявана Сталінградская бітва, Дом Паўлава і іншыя вялікія бітвы часоў вайны», — раскажала Дар'я. Таксама дзяўчыне вельмі спадабалася ў Архангельску.

Дар'я Васільева з гонарам расказвае, што ўсім замежным гасцям вельмі спадабалася наша краіна. «Дзяўчынка з Расіі настолькі захапілася нашай Нацыянальнай бібліятэкай, што па вяртанні дадому перш за ўсё адправілася ў сваю Пермскую бібліятэку і ўзяла шмат мастацкай літаратуры», — расказвае яна. «Праект «Цягнік Памяці» я запомню на ўсё жыццё», — гаворыць дзяўчына.

Вучань сталічнай сярэдняй школы №137 імя П. М. Машэрава Цімафей ІВАШКЕВІЧ — таксама пасажыр «Цягніка Памяці». Малады чалавек падпісаны на тэлеграм-канал «Звязды», з'яўляецца пастаянным чытачом нашай газеты. Перапоўнены непадрабнымі эмоцыямі аб удзеле ў праекце, нягледзячы на непагадзь, ён прыехаў да нас у рэдакцыю, каб падзяліцца падрабязнасцямі іх унікальнага падарожжа. У якое, як і ўсе астатнія ўдзельнікі, ён трапіў невыпадкова. Хлопец удзельнічаў у маладзёжным праекце «100 ідэй для Беларусі», рэспубліканскіх алімпіядах, быў вядучым некаторых гарадскіх мерапрыемстваў. У эсе «Аб той вясне...» ён распавёў пра подзвігі свайго прадзеда — удзельніка Вялікай Айчыннай вайны, які ў баях пад Арлом страціў руку... А візітоўку прадставіў у вершаванай форме.

Уразіла, па словах Цімафея, многае — і ўрачыстае адкрыццё праекта, якое адбылося ў Брэсце, і сустрэча са Старшынёй Савета Рэспублікі Наталляй Качанавай, і рэканструкцыя пачатку вайны ў Брэсцкай крэпасці. Далей па маршруце былі Белавежская пушча, Гродна, Полацк, Санкт-Пецярбург, Архангельск, Волагда, Масква, парк «Патрыёт» у Кубінцы, Валгаград, Магілёў, Гомель і Мінск. «Незабыўныя ўражанні пакінуў Сафійскі сабор у Полацку. Там вельмі прыгожа! Ды і астатнім вельмі спадабалася ў Беларусі. Многія адзначалі нашу вядомую гасцінасць, — раскажаў Цімафей. — У сваю чаргу мы таксама па заслугах ацанілі прыгажосць

Расіі. Асабліва спадабаўся парк «Патрыёт», у якім мы спявалі песні каля вогнішча і танцавалі. У Петразаводску хадзілі па набярэжнай Анежскага возера. І там таксама вельмі прыгожа!»

Полацкі ДУЛАГ, Мамаеў курган, Піскароўскія мемарыяльныя могілкі, Магіла Невядомага салдата ў Маскве — толькі малая частка тых знакавых месцаў, дзе пабывалі ўдзельнікі праекта падчас свайго падарожжа. «Асабліва запомніўся Крэмль, уразілі Цар-гармата, Цар-звон, Саборная плошча, развадныя масты ў Піцеры. Столькі прыгожых месцаў мы наведалі ўсяго за 14 дзён, нават у галаве не ўкладваецца! Графік быў вельмі шчыльны, у Магілёве і Гомелі мы пабывалі за адзін дзень і шмат чаго ўбачылі...»

Па словах Цімафея, «Цягнік Памяці» для ўдзельнікаў стаў другім домам. Многія спачатку асцерагаліся: «А як гэта мы будзем жыць два тыдні ў цягніку, якія там могуць быць умовы?» Аднак усе асцярогі аказаліся дарэчнымі, — сказаў хлопец. — Аляксандр Лук'янаў прапанаваў увесці такую традыцыю: усе мы павінны былі гаварыць «Добрай раніцы» на сваёй роднай мове. Ну і ў цэлым у «Цягніку Памяці» панавала сяброўская атмасфера. З многімі падтрымліваем кантакт і сёння. Штодня ў агульным чаце ў сацыяльнай сетцы прыходзіць больш за 100 паведамленняў!»

«Паездка дала магчымасць яшчэ больш адчуць сябе патрыётам сваёй краіны»

Каб трапіць у лік пасажыраў, гродзенец Данііл ШЫЛА, як і ўсе ўдзельнікі праекта, прайшоў даволі жорсткі адбор. Мы сустрэліся з ім каля яго роднай 10-й гімназіі, якая носіць імя мітрапаліта Філарэта. Юнак прыйшоў у летнім адзенні з лагатыпам Цягніка Памяці. Па ўсім відаць, што ганарыцца сваім удзелам у міжнародным праекце. І нездарма. Данііл — адзіны прадстаўнік абласнога цэнтра, які трапіў у гэту незвычайную паездку.

Фота аўтара.

Трапіў, варта адзначыць, заслужана. Хлопец захапляецца матэматыкай, удзельнічаў у рэспубліканскім этапе прадметнай алімпіяды. Таксама Данііл пастаянна ўдзельнічаў у вакальных конкурсах, нядаўна ён стаў пераможцам музычнага конкурсу «Нёманская артхвалія». Але будучыню сваю звязвае з тэхнічным кірункам — плануе паступаць у БДУІР на факультэт камп'ютарных сістэм і сетак.

— Давайце прыгадаем вашу падарожжа на «Цягніку Памяці». Гэта паездка была даволі доўгай і насычанай. Вам ужо даводзілася выязджаць на такі тэрмін далёка ад дома?

— Мы з бацькамі часта падарожнічаем, асабліва па Беларусі, у нас шмат цікавых месцаў, якія варта наведаць. Але такіх доўгіх падарожжаў у мяне яшчэ не было. Мы праехалі звыш дзевяці тысяч кіламетраў. Гэта два тыдні ў цягніку. Але праграма была настолькі насычаная, што час ішоў вельмі хутка.

— Што было самае цікавае ў маршруце і, магчыма, паўплывала на новае ўспрыманне даўно вядомага?

— На мой погляд, адным з самых важных пунктаў маршруту быў расійскі горад Валгаград. Мяне ўразіла ўся праграма. Мы наведвалі Мамаеў курган з велічным манументам Радзімы-маці, музей Сталінградскай бітвы, які адкрыў для мяне новыя старонкі той пераломнай бітвы, таму што я многага не ведаў. Яшчэ вельмі цікавым прыпынкам маршруту быў беларускі Полацк. І хоць я быў там, але не ведаў, напрыклад,

пра канцлагер. У мемарыяльным комплексе нам паказалі тэатральную пастаноўку, якая ўсіх вельмі ўразіла. Многія ўдзельнікі праекта гэта адзначылі. Мы атрымалі вялікае натхненне ад ваеннага парада ў Мінску падчас святкавання Дня Незалежнасці. Таксама запомніліся сустрэчы са Старшынёй Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Беларусі Наталляй Качанавай і старшынёй Савета Федэрацыі Расіі Валянцінай Матвіенка. У нас адбыліся адкрытыя дыялогі, мы змаглі задаць пытанні, пачуць іх меркаванні, даведацца аб тых ідэях, якія закладваюцца ў гэты праект.

— Як вы наладжвалі адносіны з прадстаўнікамі іншых краін? Ці стаў цягнік пляцоўкай для калектыўных кантактаў?

— Вядома, стаў. Мы правялі разам шмат часу, усе былі максімальна адкрытыя ў плане кантактаў, незалежна ад таго, з якой краіны яны прыехалі. Мы адрозніваемся па менталітэце, але з усімі было прыемна кантактаваць і даведацца шмат цікавага. Наш атрад стварыў сваю групу ў месенджары, мы актыўна перапісваемся, не губляем сувязі і цяпер.

— Ці адчувалася, што паездка стала для ўсіх незабыўнай падзеяй?

— Паездка маштабная і цікавая для ўсіх удзельнікаў. Аб гэтым сведчыць і момант развітання, калі замежныя ўдзельнікі адпраўляліся ў Маскву, а потым па сваіх краінах і адрасах. Ніхто не хацеў ад'язджаць, мы доўга развітваліся ў Мінску. Гэта была фінальная кропка, і відавочна было, наколькі ўсе ўзрушаны.

— Што важнага для сябе вы вынеслі з праекта?

— Паездка дала магчымасць яшчэ больш адчуць сябе патрыётам сваёй краіны. Такія праекты важныя для моладзі. Мы можам расказаць іншым, каб яны імкнуліся заваяваць такую пачуццёвую. Патрыятычна настроенай моладзі ў нас вельмі шмат. І, каб быць патрыётам, неабавязкова адпраўляцца ў паездку, такое падарожжа дапамагае ўмацаваць грамадзянскую пазіцыю.